www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 209. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 8 вересня 1932.

VOL. XL. No. 209. Jersey City, N. J., Thursday, September 8, 1932. THREE CENTS.

НАМАГАЮТЬСЯ ЗНИЗИТИ МАЙНЕРАМ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ ПЛАТНЮ НА 25%

НЮ ЙОРК. — В „Антрасит Інститют" зійшлися на наради представники „Юнайтед Майн Воркерс" і власників копалень твердого вугля, щоб обговорити справу майнерських заробітних платень. Наради ті відносяться до майнерів, котрі працюють в північно-західніх повітах пенсильвенійського стейту.

Власники копалень домагаються знижки платень, і то від 20 до 25%. Кажуть, що такі тепер відносини, що змушують їх до виставлення такого домагання. Знижка відносилась би до яких 150,000 майнерів. Річна заробітна платня, яку виплачувано майнерам, виносила коло $150,000,000. Тепер хочуть обкроїти цей видаток на суму від $30,000,000 до $42,000,000.

НОВИЙ МЕЙОР ЗАЧИНАЄ УРЯДУВАТИ З РАДИКАЛЬНИМИ ЗМІНАМИ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Джозеф Мек Кі, що перебрав урядування від Вокера, взявся заводити в першу чергу ощадність. Свою платню знизив з $40,000 на $25,000. І заповів, що ніякий шеф департаменту, якого він призначує, не буде побирати річно більше як $12,000.

Новий мейор зарядив теж дохоДження, хто це користає з $3,000,000, які видає місто кождого місяця на допомогу безробітним.

Він теж спротивився, щоб одна компанія мала монополь на виготовлювання друків, потрібних для міської управи. І тому відобрав друк бальотів від „М. Б. Бравн Прінтінг енд Байндінг Компані", а дав його „Борленд Прінтінг Компані", яка згодилася друкувати бальоти за $50,000 менше ніж перша компанія. Проти цього був спротив з боку деяких членів „Борд оф Естімейт". Але мейор заповів, що це не є добре, коли одна компанія має монополь на якусь роботу. Треба роботи призначувати тому, хто дає найліпші умови. А найбільшою сензацією є те, що Мек Кі згодився принятн в суботу комуністичну депутацію з 100 осіб і обговорювати з ними способи заради безробіттю.

ЗАГАДОЧНЕ САМОВБИВСТВО.

ГАЛИВУД. — Фільмовий світ занятий тепер сензаційним самогубством Берна, члена екзекутиви фільмового підприємства „Метро-Голдвин-Меєр Філм Корпорейшен". Берн був впливовим чоловіком у фільмовім світі. Мав маєток і чудову жінку, фільмову артистку Джін Гарлов, з якою одружився тому два місяці.

Берн залишив картку, на якій виписав прощальні слова до жінки, згадуючи за якусь драматичну, але загадочну сцену, яка зайшла між ними: Кажуть, що була це якась картка, котра десь пропала.

Тепер розпитують Джін Гарлов, але вона попадає в гістерію й нічого не пояснює. Каже, що між нею і її чоловіком не зайшло нічого такого, що могло його спонукати до самогубства.

ДОБРЕ СПЕКУЛЮЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — Шери на нюйорській біржі піднеслися в серпні у вартости на $7,287,742,341. Люди зачинають спекулювати як за найліпших часів.

ЗАГАЛЬНЕ ДОБРО ПОНАД ПАРТІЮ И ОСОБУ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Ню Йорк Штатс Цайтунг" взиває Тамані Гол, щоби вона залишила інтриги і вияснила своє відношення до говернора Рузвелта та не попирала Вокера як поновного кандидата на мейора. Бо через такі інтриги, кажеться в редакційній статті тої газети, готові демократи втратити добру нагоду вибрати президента державн, мейора Ню Йорку і нюйорського сенатора. Тому годі ставити інтерес одної особи, себто Вокера, вище загального інтересу й інтересу партії.

ВОКЕР БУДЕ КАНДИДУВАТИ, А ТОМАС КАЖЕ, ЩО НІ.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Вокер вернувся з відпочинку і заявив часописним репортерам, що буде в осени кандидувати на уряд мейора Ню Йорку.

Нормен Томас, соціялістичний кандидат на президента, заповів, що Вокер не буде кандидувати, бо Тамані Гол не видержить при нім до кінця.

НЕ ДАЮТЬ ГРОШЕЙ НА ВИБОРИ.

ВАШИНГТОН. — Хоч як обмежено видатки на републиканську виборчу кампанію, то й того нема чим покрити, бо жертви йдуть дуже пинаво. Ніхто не жертвує з тих, що то сипали тому 4 роки великими сумами.

ЯК ЗАХОВАТИ МОЛОДІСТЬ.

НЮ ЙОРК. — На нарадах „Амерікен Конгрес оф Фізікал Терапі" подав д-р Гомфріс 4 поради для вдержання молодости. Радить вживати сонячних промінів, природних або штучних, купатись, гімнастикуватись і вживати масажів та електрики.

ПОЛІТИКУЮЧІ МІСІОНАРІ.

ТОРОНТО. — Японець д-р Іназо Нітобе каже, що міжнародні нїпорозуміння на Далекім Сході спричинюють американські місіонарі, котрі, замість проповідувати біблію, міщаються до політики.

ДАЛЬШІ ЗБОРИ СОЮЗОВЦІВ

ВАЖНЕ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ З РОСФОРД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦІ; ГАММОНД, ІНД., І ОКОЛИЦІ; САВТ ШИКАГО І ОКОЛИЦІ; ДІТРОЇТ, МІШ., І ГАМТРАМК, МІШ.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У ВИЩЕ НАЗВАНИХ МІСЦЕВОСТЯХ проектується в слідуючім порядку:

ШИКАГО, ІЛЛ., в пятницю, дня 9. вересня, в год. 7.30 ввечір, в укр. гр. кат. парохіяльній галі на Райс і Оклеї ул.

ДІТРОЇТ, МІШ., в суботу, дня 10. вересня, в год. 7.30 ввечір, в українській галн на CICOTTE ST.

ГЕМТРАМК, МІШ., в неділю, дня 11. вересня, в галн Української Хати, 2240 GRAYLING ST.

Відділи У. Н. Союза в тих громад, в котрих час і місце тут не проголошується, зволять ласкаво знайти відповідне місце і подати до проголошення хочби телєграфічно. Гемтрамк зволить рішитися ще й щодо часу: пополудни чи ввечір.

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО У ФИЛАДЕЛФІ, ПА.

В суботу, 10-го вересня, Український хор ім. О. Кошиця відспіває зі стації WFI слідуючі пісні: „Ой, зза гори чорна хмара", М. Леонтовича; „Ой, встану я в понеділок", М. Леонтовича; „Човник хитається", Я. Ярославенка; „Ізза гори сніг біленький", „І шумить і гуде", „Коломийка" Колесси. Програма треває від 3.30 до 3.45 пополудні. Дірігент Г. Павловський.

ВОВКИ БІЛЯ ЧОРНОГОРИ.

Прогульковці з околиць Чорногори повідомляють, що коло Піп-Івана „появляються нічю тічні вовки, нападаючи на худобу. Гуцули відганяють хижаків вогнищами або вітровими тарахкалами.

ТРЕБА $150,000,000 НА ДОПОМОГУ ОДНОМУ СТЕЙТОВІ.

Тимчасовий допомоговий комітет у Ню Йорку подає, що з днем 15 листопада треба буде мати $150,000,000 на допомогу безробітним нюйорського стейту.

СТРІЛЕЦЬКІ МАНЕВРИ.

З приводу роковин вимаршу першої легіонової кадрівки з Кракова перед 18 роками під командою Пілсудського, польська стрілецька організація влаштувала в цілій Польщі маніфестаційні свята. Організація львівської округи уладила між іншим нічні маневри на північ від Львова. Маневрували дві групи, північна і південна, зложені на зразок справжнього війська з ріжних родів зброї. В ночі на неділю обі групи рушили проти себе: північна з Жовкви, південна зі Львова і стрінулися на узгірках біля Гряди, Грибович і Дорошева, де серед дощу розігралася головна кампанія. Маневри скінчилися в неділю перед полуднем дефіладою у Львові.

НА ЩО ПАНИ ДОВГИ РОБИЛИ.

Браття Фльондори, власники дібр у Сторожинеччині (Буковина) зажадали конверзії довгів на 39 мілионів левів, довгів, що не мають нічого спільного з сільським господарством. У списку довгів наводяться такі позиції: 1. Кравецьке заведення Міселес 100,000 левів. 2. Кабарет „Ольга Бар" 30,000 левів. 3. Радіоторговля Мешель 4,000 левів. 4. Фонограф Клайнбергер 2,000 левів і т. д. і т. д.

Отже треба віддовжувати лідичів, котрі бавилися в люксусі

ВТОПИВСЯ В РІЦІ.

32-літній Гриць Безпалко, фармер, купався в ріці Саскачеван біля Скаро, Алта. Мабуть підчас купання зловив його корч і вода понесла його з собою. Він втопився. — Безпалко був нежонатий. Десь у Саскачевані перебуває його брат.

З ДОБРУДЖІ.

Між болгарським автохтонним населенням і румунськими кольоністами у Добруджі прийшло до бійки, підчас котрої вбито одного кольоніста, а кількох ранено. Розуміється, що виновниками бійки є кождого разу Болгари.

17-ЛІТНІЙ ДУШОГУБ.

В Людингтон, Мішіген, суд засудив на досмертну тюрму 17-літнього хлопця, Френсиса Неше, який задушив 17-літню фармерську дівчину. Дівчина не хотіла позволити йому поцілувати себе і вдарила його в лице. Зібрана на розправі численна публика приняла засуд хлопця оплесками. Після розправи поліція мусіла порозбивати надзвичайні зарядження, тому, що товпа загрожувала злінчуванням засудженого.

НОВЕ ПЕРЕДЧАСНЕ СПЕНСІОНУВАННЯ В ТЕРНОПОЛІ.

В останніх роках перейшло передчасно на пенсію чимало українських державних урядовців, головно учителів середніх шкіл. Очевидно, спенсіонували їх передчасно і проти їх волі, як це було з кількадесятьма вчителями розвязаної у вересні 1930 р. української державної гімназії в Тернополі. Рівночасно перенесли в корінну Польщу цілий ряд українських державних урядовців і недалека мабуть хвиля, коли в Тернополі і в тернопільському повіті — поза священиками, занятими в парохіяльній службі і горсткою інтелігентів незалежних звань — не буде Українців-інтелігентів, державних службовиків. З днем 1 серпня ц. р. перенесли на емеритуру професора Дмитра Цибушника, що три останні роки учив у третій державній польській гімназії в Тернополі. Має він усього 21 літ служби і сорок кілька літ життя, а лікарська комісія в осени минулого року визнала його за вповні здорового. Проф. Цибушника спенсіонували без його згоди і проти його волі. Рівночасно в часі цього-річних шкільних ферій спенсіонували передчасно, або перенесли на захід кількох українських народніх учителів тернопільського повіту. Місця після них займуть очевидно Поляки й Польки.

ВАГНЕР ПРО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ.

Сенатор Вагнер з Ню Йорку заповідає, що наближаючася зима буде надзвичайно важка, бо мілиони людей будуть без роботи й опиратисямуть тільки на тім, що дістануть шляхом допомогової акції. І хоч є надії на краще, то може прийти до катастрофи, коли влада не поспішить з допомоговою акцією, взявши під увагу його проект: пустити в рух $2,000,000,000, призначених на ту ціль.

СОВІТСЬКІ ПІСЛАНЦІ НА ДНІСТРІ.

З Тягині (Бесарабія) доносить, що на Дністрі прийшло до стрілянини між двома совітськими посланцями й румунськими пограничниками. Два совітські посланці приближалися човном до румунського берега, а коли румунські пограничники їх завізвали піддатися, то Москалі почали стріляти. Румуни відповіли стрілом і вбили одного Москаля, а другий утік. При вбитим знайшли письма, два револьвери і чотири ручні гранати.

ПОЛЬСЬКА НУЖДА В ЦИФРАХ.

Польська преса займається тепер статистикою д-ра Дедерка в справі суспільного доходу в ріжних державах. В цій статистиці Польща займає третє місце від кінця. За нею йде ще тільки Бразилія та Індія. На основі тієї статистики пересічний мешканець Польщі заробляє пересічно 614 зол. річно, з чого на публичні тягарі забирають 24.5%. Як нужденно це виглядає, в порівнянні зі Злученими Державами, де річний дохід пересічного мешканця сягає суми 6,610 зол.! Навіть Румунія і Литва находяться в цій статистиці перед Польщею. Відповідно до доходів укладаються видатки. В 1928 р. мешканець Польщі споживав річно 18.9 кг. мяса, зате Ніщі в тому самому часі споживали 52.8 кг., Англійці 70 кг., а Данці 72.2 кг. річно на кожного мешканця.

ЗЯТЬ УБИВ ТЕЩУ.

В селі Варваринці, пов. Теребовля, убив Станислав Гєрчак свою тещу, Катерину Ящишин, ударивши її дручком в голову й одним сильним ударом розбив їй черен. Сталося це в часі суперечки в хаті тещі в присутности чотиро-літньої дочки убивника. Убивши тещу, Станислав Гєрчак положив дручок на трупа, а сам взяв дочку за руку і спокійно відійшов до сусідки, де його незабаром арештувала поліція. Причиною суперечка, а посередньою причиною убивства був спір за спадщину по жінці убивника, що померла на весні цього року.

МАСАКРА В РАДЯНСЬКОМУ СЕЛІ.

Радянське село Муравщина, положене недалеко Столпців, було недавно терном кріваво розправи між відділом чекістів і селянами. Причиною були реквізиції збіжа радянською владою. Селяни станули в обороні свого жнива і побили членів реквізиційної комісії. Наслідком того до села прибув карний відділ чекістів, що зчинив криваву масакру між населенням. Кілька людей вбердо від побоїв; більшість мужчин арештували і вислали кудись світами.

МОСКВА ПРИЗНАЄ НЕДОСТАЧУ ПОЖИВИ

СКЛАДАЄ ВИНУ НА ЗЛИЙ ЗАРЯД.

МОСКВА. — Д. Левітін, член колегії комісаріяту достави поживи, признав у своїм звіті, що стан продукції поживи за останнього пів року не відповідає потрібним вимогам.

Хоч уряд, каже Левітін, постарався про кращу машинерію для продукції поживи, продукція поживи, замісць зрости, як сподівався уряд, на 36% понад попередній рік, зросла тільки на півсема%. Такий зріст, каже Левітін, не має значіння.

Розглядаючи причини цеї недостачі такого важного відділу, Левітін приходить до переконання, що завинив тут передовсім злий заряд діла. Сирівці доставляють неточно й проти застережень зємовлення. Підприємства допускають недбальством до нищення сирівців.

Які причини цих недостач у заряді, Левітін не говорить.

НАЗРІВАЄ НОВЕ НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ И ФРАНЦІЄЮ?

БЕРЛІН. — Німецький уряд подав до публичного відома свою ноту до аліянтів, у якій Німеччина домагається дозволити їй узброювати більшу армію. Уряд каже, що він держав ноту в тайні і сподівався, що й Франція те саме зробить. Але Франція подала зміст ноти до публичного відома, а це дало притоку до ріжних балачок, сплетень і перекручування фактів. Щоби з цим покінчити, німецький уряд рішив подати до відома повний текст ноти.

Французький уряд виготовляє відповідь на цю ноту. Газети сподіваються, що відповідь буде готова й доручена Німеччині при кінці цього тижня. Сподіваються вони, що Франція віднне домагання Німеччини на тій основі, що мовляв, роззброєння Німеччини не стоїть у звязку з роззброєнням інших держав, як це тверднть німецький уряд у своїй ноті.

ЦІКАВА ПРИГОДА ПРОВІДНИКА „ШТАЛЬГЕЛЬМУ".

БЕРЛІН. — Остання демонстрація німецької монархістичної організації ветеранів великої війни, так званого „Штальгельму", знайшла сензаційний відгук. Один орган „націс", проти котрого звернена була демонстрація в Берлині, напав на полковника Теодора Дістерберга, одного з провідників „Штальгельму", що він є жидівського роду. Газета подала, що батько полковника звався Абрагам Зеліг, а батько матери — Вольф Каспарі та був головою жидівського кагалу в Падерборні.

Два дні після цеї заяви газети, полковник Дістерберг заявив президії „Штальгельму", що він дійсно жидівського походження, та зрікся свого становища в організації. Він заявив, що йому його походження не було відоме до вістки в газеті „національних соціялістів".

„ВИМІНА МОЗКІВ" У ПОЛЬСЬКІМ УРЯДІ.

ВАРШАВА. — З польського кабінету міністрів виступив Ян Пілсудський, брат маршалка, міністер фінансів. На його місце прийшов професор Завадзький, котрий є відомий зі своїх консервативних поглядів. Ян Пілсудський має стати міністром судівництва.

Що переміна в кабінеті має матеріяльну основу, видно з того, що уступити має теж міністер торговлі, Альфонс Кун, на котрого гнівається маршалок за те, що він не потрапив запобігти перерванню будови залізниці з Горішнього Шлеська до Гдині.

Французьке підприємство Шнайдер-Крезо дістало від польського уряду важну концесію, але не може почати роботи, бо французький уряд не хоче дати позички в сумі 200 мілионів франків.

КОНГРЕС АНГЛІЙСЬКИХ УЧЕНИХ.

ЙОРК (Англія). — На зборах Британського Товариства для Попирання Науки прочитано цілий ряд цікавих рефератів.

Т. Лонгфілд, капітан провінту, приміром, доказував на основі помірів, що місто Лондон осідає. Відноситься це передовсім до тої части англійської столиці, де стоїть відома катедра св. Павла та Банк Англії. Від року 1885 катедра осіла на півтретя цаля. Осіла вона більше на одній стороні ніж на другій, через що ціла будова похилилась. Осідання землі грозить заваленнам відомому „Лондонському Мостови".

Неменше цікавий відчит виголосив відомий професор психольогії, Вільєм Мекдугел. Він доказував, що звірята ріжняться між собою вродженими талантами. Чим більше таланів дістає звірина при уродженню, тим краще вона бореться за життя.

АНГЛІЙСЬКІ РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОКІНЧЕННЯ ВОЄННИХ ДОВГІВ.

НЮКЕСЛ ОН ТАЙН.—Конгрес англійських робітничих юній постановив нині одноголосно домагатися скасування всіх воєнних довгів. Конгрес каже, що тільки тоді можна думати про привернення нормальних промислових і торговельних умовин у світі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy
One year $7.00
Six months $3.75
Three months $2.00

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

В Джерзи Сітї і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЧЕСТИ.

Один з молодих американських письменників, Елмер Райс, поїхав до Росії, щоби приглянутися театральній штуці на комуністичнім ґрунті. Між штуками, які припали йому найбільше до вподоби під артистичним і змістовим оглядом, поставив він ту, яку написав Москаль, яку грали в Москві і яка відноситься до подій, котрі діялися на Україні біля 1920 року, себто тоді, коли ще український нарід ставив збройний опір комуністичному напорови Москви. Райс каже, що вистава цеї штуки була 10 років заказана, бо в ній, хоч вона кінчиться побідою большевицької армії, представлено в гарнім світлі благородні постаті героїв української революції, котрі боролися з большевиками, змагаючи вибороти незалежну українську державу.

Виходить, що навіть у самій Москві, звідки то виходять пляни економічного й політичного поневолення України і де є центр тої пропаганди, яка намагається оплюгавити ввесь революційно-націоналістичний український рух, годі навіть і московській цензурі перепускати завжди тільки самі брехні. Виходить, що навіть між самими російськими письменниками, навіть під комуністичним обухом, знаходяться ще характери, котрі не можуть стерпіти того, щоби в такий безсоромний спосіб, як це робили большевики, оплюгавлювано боротьбу українського народа за незалежність та геройську смерть тих, що наложили головами в обороні української національної ідеї.

Згадуючи за те, пригляньмося тепер отим підніжкам червоної Москви, що підшиваються під українське ім'я. Пригляньмося ім хоч би тут на американській землі. І спитаймо себе: чи можливо подумати собі, щоби вони могли висказатися про українських борців, котрі боролись і загинули за українську ідею й котрі вели нарід до ідейної боротьби, в такий спосіб, як це зробив справжній Москаль? Кождий скаже, що ні. Так чомуж тоді допускаємо отих вироДків до того, щоби на вічах чи деінде могли вони далі провокувати наші національні почування й оплюгавлювати наші національні свята й ті особи, що тісно звязані з боротьбою нашого народа з усіми нашими ворогами, а тимсамим і з червоною Москвою? В самій Москві большевицька цензура змушена змінити своє становище, а тут на американській землі московські наймити української породи далі бушують і далі гірш найгіршого ворога оплюгавлюють нашу національну боротьбу. Чиж супроти того не час би вже скінчити з отою нашою терпимістю, хоч би тільки задля національної чести?!

ПЕРШИЙ АНДРУСІВ.

(Надіслана стаття).

Ой біда, біда чайці небозі,
Що вивела діти при битій дорозі.
(Народня пісня).

Цю чайкою, що про неї згадує народна пісня, була Україна, котра й справді є так положена, що через неї ідуть дороги ріжних держав, змагаючих до свого побільшення чи заокруглення.

Тай сама Україна зі своїм плодовитим чорноземом та ріжними природними богацтвами була і є все пожаданим предметом для чужої державної експансії, а то тимбільше, що вона сягає аж до Чорного моря з його незамерзаючими пристанями. А завважити тут треба, що хоч на язиці вшехпольських патріотів гуляє фраза про „Польска од моржа (Балтійського) до моржа (Чорного)", то в дійсности до Чорного моря Польща ніколи не досягала і воно й доси не бачило ніколи кораблів з польською бандерою (флягою).

Про незамерзаюче Чорне море ходило Москві доперва від часів Петра Великого, бо попередні її царі так далеко своїми походами не сягали: їм вистарчав плодовитий український степ зі своїми незвичайно богатими в рибу ріками, а це більше з робучою, добре таздуючою людністю, знаменитим предметом для обкладання всілякого роду даниками.

Три держави змагалися захопити на все Україну для себе: Польща, Москва та Туреччина — та остання звичайно посередньо через підчинений їй Крим. А Україні годі було стати рівночасно з усіми своїми ворогами до бою і тому великі її полководці, як Богдан Хмельницький та Петро Дорошенко, старалися при помочи союзів з одним ворогом — побивати другого, щоби скріпившись на силах, полагодити свої рахунки і з першим та зрештою накінецько обставинами невигідного вже союза.

Богдан Хмельницький боровся щасливо при помочи кримських Татарів з Польщею — та це був непевний союзник і під Берестечком 1651 року зрадив його.

Остаточно — припертий зі всіх боків, мусів Богдан піти за думкою козацтва, котре заявило, що „волимо під царя восточного, православного" і заключив з Москвою в Переяславі союз, котрий однак вона витолкувала на свій спосіб, яко підданство, та обсадила відразу Київ своєю залогою.

Перехитрили старого Хмеля Москалі — і він почав намагати зі Шведами та з семигородським Ракочим. Комбінація та не вийшла щасливо і він помер з розпуякою в серцю, а по його смерти настала в українській історії пора, знана під назвою **„Руїни"**.

Була це боротьба всіляких амбітників, кандидатів на гетьманство, котрі лучилися то з цим то з тим ворогом, — щоби лише дохопитись булави. Вимком був лише славний **Петро Дорошенко**, котрий вів чисто соборницьку і визвольну політику. Але в тім самім часі на лівобережній Україні став при московській допомозі гетьманом **Бруховецький**, людина, що для власної користи не перебирала в засобах.

Дорошенко бачучи, що ані союз з Польщею ані союз з Москвою не доведе до добра — піддався під опіку Туреччині.

Однакож з тою хвилею — Польща і Москва, що в тім часі стояли на стопі воєнній з собою — стали природними союзниками. Не можучи кожда з них захопити цілої України — вони порозумілися з собою і... поділилась нею. В цей спосіб прийшло в р. **1667** в білоруських місточку **Андрусові** до перемиря між обома тими державами, а то на 17 літ, а рівночасно і до поділу української землею: Москва дістала цілу лівобережну Україну а до того — на два роки і Київ, за котрий Польщі особливо заплатила. Правобережна Україна припала Польщі.

Обі сторони переконалися в найближчих роках, що таке упорядкування взаїмних відносин є з уваги на турецьку небезпеку для обох сторін незвичайно корисне. І тому то в р. **1686** перемінили вони те тимчасові перемиря на **вічний мир.**

Москва зобовязалася до війни з Туреччиною тай дала Польщі півтора міліона рублів. Але і Київ — хоч лежав на правім березі Дніпра — мав тепер вже на віки позістати в москковських руках і за це дістала Польща додатково ще **146** тисяч рублів. Це відання на завсіди Київа в московські руки уважають польські історики за великий погром польської політики, за промах, котрий вже ніколи не дався направити.

Та найбільшим погромом став **Андрусів** для Українців самих: він став заповідю сталої неволі українського народу, розділення його межи дві сусідні держави, а остаточно теперішнього поділу української землі аж поміж чотири держави.

Завзята боротьба Дорошенка і його пізнішого наслідника, Мазепи, за свободу і злуку не принесла пожаданих плодів.

Біда чайці небозі, що вивела діти при дорозі, котрою перевалювалися ворожі полчища і з півночи на полудне і з заходу на схід, та навпаки.

Юрій Горовенко.

(Далі буде).

НОВІТНЄ РУСОФІЛЬСТВО.

В останніх кількох числах містить „Діло" кореспонденції з Англії свойого постійного кореспондента, п. Василя Панейка. Вміщуючи 4-тий з черги лист, Редакція „Діла" зазначує, що вона становища автора не поділяє, а дрикує статтю виключно на відповідальність автора. А думки автора настільки важні тай становище автора за кордоном настільки відповідальне, що не завадить з його думками познайомитися.

Д-р Панейко твердить, що теперішня українська політика опирається на комбінаціях хрестоносного походу Европи проти большевизму, чи як д-р Панейко пише — „сил існуючого в західній Европі ладу проти грядучої соціяльно-господарської перебудови світа". Таке скупчення усіх українських національно-політичних замислів на одній-єдиній площині д-ра Панейка перестрашує, при чому переводить анальогію з нашою орієнтацією виключно на осередні держави підчас світової війни.

Дальше атакує д-р Панейко одно українське бюро (мабуть лондонське — прим. Ред.), яке „силкується сконцентрувати ввесь замисл нашої політики одночасно на площині слідного русофобства, спіпого й анахронічного і на програмі української „авангарди" пануючої суспільної системи, капіталістичної, проти загрожуючої їй небезпеки.

„Сліпе, непербірчиве, непродумане русофобство, провокаційно демонстроване, **може загородити нам шляхи до порозуміння з єдиним природним і єдиним можливим союзником і спільником нашим".**

Вкінці д-р Панейко пише, що вічні протирадянські демонстрації з нашої сторони — відштовхують від нас ті західно-европейські круги, які своє співчуття нераз нам уже виявляли. Бо — чи то Гендерсон, Ллойд Джордж чи Сесіль — усі вони від свого порога відкидали реакційні замисли, бо вони не хочуть,

„щоби звести на нівець усю ту безмірну масу страждання, яку вже виложила радянська людність у змаганнях до ліпшого життя".

Бо — пише д-р Панейко: „усі вони не тільки числяться з доконаними в радянщині фактами, але й з можливістю користуватися тамошніми, важко оплаченими досвідами".

Наведених цитатів вистарчить, щоби вловити замисл становища д-ра Панейка та відповісти: Пане докторе! З Вами нам не по дорозі, а то з таких причин:

1) Нема концентрації **усіх** українських політичних замислів на одній площині, бо цілий український комуністичний, москвофільський і радянофільський світ (цей останній з Вами включно) скупчується на зовсім протилежній площині а саме — вважає Москву природним і єдиним українським союзником.

2) Концентрація другого українського табору відбувається не в площині хрестоносного походу чужих сил проти большевицької орди, але в площині боротьби українських сил з **кожним поневоленим**, а тому й з московським — без огляду на те, чи воно царське чи комуністичне.

3) Не можемо проте погодитися, що Москва може бути колинебудь і в яких то не було б ситуаціях „єдиним природним і можливим союзником і спільником" української нації, яка змагає до повної незалежности. Хіба, що українська нація вслід за д-ром Панейком перемінить самостійницьку політику на федеративну. Але на це зовсім не заноситься.

4) На місці Ллойд Джорджів і Гендерсонів ми таксамо холоднокровно приглядалися екскпериментам, з яких можна було би дечого навчитися напр. в Індіях. Але ми можемо спокійно годитися на те, щоби до безмірної маси теперішніх страждань українська людність докладала ще дальші страждання.

Д-р Панейко, не зважаючи на те, що звязаний з краєм — от хочаб титулом постійного співробітництва в „Ділі" став емігрантом-космополітом в дослівнім того слова значінні. Щоби за його думками пішла звязана з рідним ґрунтом українська політична думка — нема страху. Але страх бере від „пропаганди", які ведуть за кордоном люди типу д-ра Панейка.

Д. Палів.

(„Новий Час").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ

ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІШИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ И БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НА ТАТАРСЬКІМ ШЛЯХУ.

(19)

Коли Яровичі рано протер очи, першим його питанням було, чи бей вже прислав по нього. Йому сказали, що бей взагалі не кличе нікого, бо його цілком нема в улусі. Виїха набуть на полювання і, як казав Маберек, приде не скорше, як за тиждень.

— Не видержу! Збожеволію! — старий сказав. Сів опустивши руки, голову звісивши на груди і так стоячи цілими годинами, туманів.

Дні минали, бей не вертався. В улусі говорено, що бей виїхав на решту літа і вернеться аж в зимі. Яровичі ні його не бачив, ні доньки. Став підозрівати, що Ксеня вмерла, або й сама відобрала собі життя, та йому лиш, бояться сказати се, щоби до решти не вдурів. На те Маберек сказав:

— Твої приятелі може й дурили би тебе. Як би твоя донька справді вмерла, то хіба я не мав би найменшої причини брехати, що вона жие. Як би вмерла, то я, ще скорше, щоби вас спекатися, ніж мій брат, зараз сказав би вам се. Сказав би на те, щоби ви дурно у нас не чепіли, а вертали ся домів. Ще раз кажу вам, ваша донька жива і здорова.

Так минуло десять днів. Одинадцятої днини в улусі зчинився рух. Яровичі побачив, що між шатрами знов кружиться більше молодих, які тому десять днів щезли були, бо разом з беем відїхали на полювання. Яровичі гадав, що то бей вже вернувся з полювання. Незабаром довідався, що то начальники ріжних улусів бейлика зїхалися на раду. Кождий приїхав зі своєю гвардією і тому то вулиці так густо заролілися молодими Татарами.

Приїхав також Булай. Він був цікавий, як стоїть справа з дівчиною: чи Аділь віддасть її батькови, чи ні? Як ні, то що Яровичі і його приятелі загадають зробити. Силкувався зійтися з Вірменином або з Запривідою, та Маберек подбав, щоби Булай не міг знайти їх.

Маберек вислав по бея гінців і третої днини рано він вже був назад в улусі. Його шатро назад стануло на давнім місці. Та лише те одно шатро, бо гарем з жінками і дівчатами Аділя ще не вернувся. Аділь приїхав лиш сам на три дни, щоби, як рада старшин скінчиться, відїхати назад на полювання.

Старшини зійшлися до шатра Аділя. Там цілу днину радили над справами бейлика. На другий день розпочався суд. Першою справою на суді була справа Кордиша. Привели його до шатра і вичислили всі його гріхи проти орди. Найбільшим гріхом була давна викрадіж майже всіх коней бейлика і відбиття добичі очаківської орди, в якій брав також велика часть того бейлика, що саме тепер судив Кордиша. Кордиш не боронився, бо знав, що йому се не поможе. Його вина була очевидна. Кордиша присудили вбити на паль. Та не відразу, такого, як перед ними стоїв. Заки засудженого застромлять на паль, рішили вперед катувати його чотири дни. Першої днини дати йому по одинокими порціями двіста батогів. Другої днини врубати одну руку, третої другу. Четвертої днини вирізати язик, пятої вбити на паль.

Саме тоді, коли Кордиша судили, Яровичі звернувся до услугуючого йому Татарина і сказав:

— Іди на пасовиско і зараз приведи мого коня!

Татарин вхопив аркана, щоби ним спіймати коня і вийшов. Яровичі оглянув пістолі, чи наряджені і всунув їх до футерала, причепленого до кульбаки. Коли Татарин привів коня і сідлав його, надійшов Запривода.

— Ви куди? — спитав Яровича.

— Бей вже другий день, як вернувся, та не кличе мене! — Яровичі відповів сердито. — Я сам піду до нього... Тепер справа рішиться.

Запривода став просити:

— Не ідіть, бо він ще гірше затнеться. Робім так, як нам каже Маберек. Він знає свого брата.

— Я повполітний! — Яровичі аж крикнув. — Я знаю, що роблю.

Сів на коня і пустився у сторону бєевого шатра. Кільканацять кроків перед шатром була яблінка. Яровичі скочив з коня, уздечку закинув на галузь і пустився до Аділевого шатра, пропихаючися крізь зібрану перед шатром товпу. Саме в хвили, коли проголотився до входу, з шатра вийшов Татарин і ведений ним на аркані Кордиш. Товпа перед ним розступилася і вони взяли направо, відки надійшов Яровичі. За хвилиночку з шатра вийшов сам бей. Яровичі приступив до нього. Він вже в ночи склав собі, як вмів по татарськи, промову до бея і тепер зачав її виголошувати. Ледви зачав словом „бею!", бей, глянувши направо, куди Татарин повів Кордиша, крикнув:

— Держіть його! Держіть коня! Арканом за ним, бо втече!

Кордиш, коли переходив попри Яровичевого коня, обернувся до Татарина, що його вів на аркані і пистуком вдарив з усеї сили по голові. Коли запоморочений Татарин упав на землю і з руки випустив аркана, Кордиш одним скоком був на кони Яровича і пустився назад до бєевого шатра. Чвалюючи попри бея, Кордиш витягнув до нього руку з пістолею, яку вихопив був з футерала при сідлі. Гукнув стріл і Аділь, поцілений у саме серце, впав на землю. Кордиш далі мчався на витязі Яровича. Погоня не зараз пустилася, бо коні улуса були далеко на пасовиску. В улусі було тільки пару коней, та вони були здорожені. Хто вхопив такого коня, той сідав на нього, хоч би охляп і гнав за убийником бея. Інші побігли на пасовиско і на свіжих конях пустилися здоганяти Кордиша.

— Даремний труд! — Яровичі повторяв у своїй душі. — Мого коня не перейме жаден татарський кінь.

Надійшов Запривода, узяв Яровича за руку і потягнувши його на бік, шепнув:

— Тепер вступімся ім з очей. Вони всі тепер розярені. Як будемо ім пхатися на очі, або як ви в такій хвили забалакаєте за свою доньку, то ми потерпимо за те, що зробив Кордиш.

— Кордиш, то не мц, — старий сказав. — Я раз вже хочу знати, що є з моєю дитиною!

— Бога ради, нині лишіть се! Що з того, що Кордиш зробив се не на спілку з нами?! Вони скажуть, що ми і він, з одного дерева яблока. Що є з вашою дитиною, те й є. Тепер вона перейде в руки Маберека. Чейже знаєте, що він прихильний нам. Ви вже не повинні сердитися, коли тепер скажу вам:

— Терпцю і ще раз терпцю! — Яровичі пішов за Запривідою.

Вечером вернулися ті, що пігнали були за Кордишем. Степом ішла виразна тропа, та він випередив їх так, що вони й не бачили його. Коли смеркло, дальша погоня була безцільна, бо в темноті тропу мусіали би згубити. Вернулися, щоби, як брат убитого зажадає, на другий день, взявши запас, погоню розпочати наново.

Коли показалося, що Аділь справді вже небіщик, найстарший віком між старшинами зараз проголосив раду старшин для вибору нового бея. Охоту і надію стати беєм, мав Булай. Та велика більшість старшин заявилася за Маберека, за яким промовляло також право дідиства. Скоро вибір став правосильний, Маберек рішився зараз зломити небезпечного сусіда. Він встав і вичислив усі прогріхи Булая. Тут, на зборі старшин доказав йому конспірації з ворогами бейлика, на шкоду орди. Зажадав, щоби рада рішила улус Булая перенести на місце, з якого його інтриганство не буде шкодити. Хоч Булай боронився, викручуючи, рада рішила, що Булай обовязаний до трох днів, рахуючи від завтра рано, перенестися позаріку Єланчик, і осісти три милі нижче улуса бея. Беєви рада дала повнованість і вразі потреби ті переносини виконати силою.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРОТЕСТУЮЧИ ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ ЗВІРСТВ

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ДОПОМОГУ НЕЩАСНИМ ЖЕРТВАМ У ЛІСЬКІМ ПОВІТІ И НА ПОЛІССЮ ТА ІНФОРМУЙТЕ АМЕРИКАНЦІВ ПРО ПОЛЬСЬКУ ЕКСТЕРМІНАЦІЙНУ ПОЛІТИКУ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ, ДАЮЧИ ІМ У РУКИ МАТЕРІЯЛИ ПРО ПОЛЬСЬКІ ВАРВАРСТВА, ЗІБРАНІ В ВИДАНІЙ ОБЄДНАННЯМ КНИЗІ:

POLISH ATROCITIES IN UKRAINE.

ПОНАД 500 СТОРІН. А ЦІНА ВСЬОГО $1.

ЗАМОВЛЕННЯ ШЛІТЬ НА ТАКУ АДРЕСУ:

"OBYEDNANYE,"
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
NEW YORK, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА В ШИКАГО.

З проектів ріжних допису-вачів, поміщених уже в часо-писі, можна заключити, що Українська Вистава в Шикаго не байдужна нашим людям. Люди подають свої плани й поради та радіб цьому ділу помогти фінансово.

Та всі ті пляни, хоч продик-товані найчіпшими патріотич-ними чувствами, не є ясні і дуже загальникові. Від розки-нених людей, хоч і доброї волі, але в такому ділі небувалих, зрештою не можна більше ви-магати. Дивно лише, що вис-тавовий комітет у Шикаго, котрий взявся за це діло і не-наче змонополізував його, ані не подає своїх плянів, ані не оголошує, чи що вже зроблено в тій справі.

В тім великім ділі треба ма-ти ясний і добре обдуманий плян щодо улаження самої вистави і щодо фінансування. Доперва з таким конкретним пляном треба вийти перед загал. Патріотичні заклики і великі гарні фрази не поможуть і діла тим не зробиш. Колиж за його переведення не возьмуть-ся люди діла й практики, то тяжко чекати доброго успіху. Тут треба діла, а не слів. На жаль, ми бачили досі лише заклики, а активности досі не-ма. Час дуже короткий і робо-та повинна вже робитися.

Читаю в „Свободі" проекти добрий людей. Одні кажуть, щоби складати гроші, другі, щоби присилати експонати і т. д. Все те дуже гарно, але все те є загальна балачка. Як зі-брати гроші, і то значні, на це ніхто не дає практичного плану. Щодо експонатів вис-тавових, то американські Украї-нці можуть дістати невелику часть, а й то не таке, що вхо-дило би в „арт".

На мою думку, за такими виставовими ріжами треба вислати компетентну лю-дину в тій справі до краю. Там можна би заангажувати та-мошніх знавців штуки в ріж-них ділянках українського ар-тизму до співпраці.

Ми маємо дуже багатий культ, котрий треба витягнути на світ.

От лишень розляньмо за-гальний вигляд Української Вистави та поділім графічно на відділи і підвідділи ріжних умінь.

До цього треба вжити лю-дей, що обзнакомлені з украї-нським культом і артизмом, а також треба поради знавців з поодиноких галузей украї-нського мистецтва. От возьмім мистецтво і розділім його на три відділи: народне, штучне і церковне. В народнім мистец-тві є свої підвідділи: вишивки, килимарство, гончарство і різь-барство. В цих галузях є у нас знавці, котрих треба просити поради й помочі. Тільки тоді це може заімпонувати оглядо-чам вистави. Ми багаті на штуку, навіть самі не знаємо, які великі здобутки культурні має наш нарід.

Ми можемо виставити чудо-вий відділ нового і старого церковного малярства, сотки образів, як Труша, Новаків-ського, Івасюка й інших, але хто знає, де їх дістати? Також відділ скульптурного різьбяр-ства, як Архипенка, Парашука та інших може також заімпо-нувати. Але де за тим треба вдатися, це теж треба знати. Наша церковна штука має рівнож вели-кі християнсько-українські здо-бутки і конечно є мати такий відділ на виставі, але це треба спровадити з краю че-рез знавця.

Не говорячи про наше украї-нське мистецтво, яке є одно із найбогатших на світі, як своїми кольорами так і зразка-ми, я певна, що наше мистец-тво може побити рекорд, в чому я вже мала нагоду переконатись на наших менших виставах, уряджу-ваних моїми вишивками, за котрі наші українські комітети діставали перші признання.

Вище було сказано відносно ділянок українського мисте-тецтва, а тепер перейдім до наших літературних організій, як „Просвіта" з її графічно розположеними читальнями, Преса (Діло, Новий Час, Ук-раїнський Голос, Червона Ка-лина й інші). Дальше органі-зації руханкові (Луг, Січ, Пдаст і інші) також мали би ведике значіння на нашій вис-таві своїми графіконами.

Я тільки за те все побіжно згадала і з цього видно, яке є велике завдання виставового комітету, та що пустими фра-зами діла не зробиш. З цього видно, що коли хочеться пос-тавити український культ на його висоті на світовій виставі, то мусимо вдатися до добрих знавців цього діла, щоби за-мість принести славу нашій штуці перед світом, не виста-вити себе на сміх. На мою думку, комітет, - кот-рий займається ділом, не має відповідних людей і то-му, як було вже вище згада-дано, треба конечно вислати компетентного чоловіка до краю, котрий міг би порозу-тися з, фахівцями штуки, а також з фахівцями преси, ко-оператив і т. д. Звідти можна би спровадити багато товарів штуки з наших українських му-зеїв (розуміється, за якоюсь запорукою), добути культур-ні здобутки з ріжних закамар-ків і дати їх на світ божий.

Не менше важне питання фі-нансове. Вже само вишукування і спровадження експонатів вимагає чимало гроша. Це кождому зрозуміло. В тій справі я позволю собі подати мою гадку. По мойому, треба створити в Нью Йорку другий комітет з тих людей, котрі з цим ділом є обзнакомлені і ма-ють річи українського народ-нього мистецтва. Цей комітет мав би завдання уряджувати в містах, де же більше наших людей, вистави, які мали би за ціль підготовити місцеві орга-нізації до світової вистави в Шикаго та приступити на та-ких виставах до ріжних збірок, як вступами, добровільними жертвами, виграпкою і т. д. Місцеві організації мали би розпоряджувати зібраними грішми. Я вірю, що коли би вдалось дати таких 20—25 вистав, можна надіятись по-важної суми, до 10,000 долярів. Згаданий мною плян це одино-ка дорога, якою можна дій-ти до цілі. Якби хто з чи-тачів мав ліпший плян, нехай скоро подає до преси, бо час дуже короткий і треба інтен-зивної праці, бо інакше все закінчиться на закликах, ба-лачках і добрих порадах.

Марія Скубова,

Нью Йорк, Н. Й.

Національним ідеалом українсько-го народу перейметься дитина в Сто-рому Краю тільки в „Рідній Школі" Тому піддержім завзято її змаганнє в її другому пів-столітті

Ювилейний рік 50-ліття „Рід-ної Школи" використаймо для закріплення дотеперішніх її досягнень. Даймо їй твердий о-снову на будуче півстоліття.

—а сирий тютюн не має місця в сигаретках

Він не є наявний в Локкі... найбільш лагідній сигаретці, яку колинебудь ви курили

МИ купуємо найкращі, дійсно найкращі роди тютюну в світі — але й це не пояснює, чому люди вважають всюди Локкі Страйк найбільш лагідною сигареткою. Фактом є, що ми ніколи не забуваємо отої прав-ди, що "Сира Природа Мало Коли є Лагідна" — отже цей гарний тютюн, коли він відпо-відно назрів і злагіднів, уліпшу-ється відтак тим Локкі Страйк процессом чищення, що його означено словами — "Вони є пражені." Ось чому люди в кожнім місті. місточку і осел кажуть, що Локкі це така ла-гідна сигаретка.

"It's toasted"
Ота пачка лагідних Локкі

"Якщо людина напише кращу книжку, виголосить кращу проповідь, або зладить кращу пастку на миші, чим її сусід, так хочби і в лісі збудувала свою хату, а світ і туди удопче стежку до її дверей." — РАЛФ ВАЛДО ЕМЕРСОН.

Чи не пояснює це світового визнання і одобрення для Локкі Страйк?

Copr., 1932, The American Tobacco Co.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Український День.

Підготовка Українського Дня в Филадельфії в повнім ру-сі. Хто тільки почуває себе Українцем, готується взяти у-часть в Українськім Дні.

В околичних місцевостях, як Честер, Бріджпорт, Трен-тон і інших, потворилися спе-ціяльні комітети для зоргані-зування учасників в Украї-нськім Дні. Такі комітети орга-нізують тих Українців, що є власниками авт для пере-возу всіх гостей з одної місце-вости. Бо при добрій волі вла-сників авт можна дешевим ко-штом дістатися на фарму і та-ким способом усім взяти у-часть в маніфестації зоргані-зованих Українців дня 18-го вересня.

Радимо всім гостям їхати че-рез **Plymouth Meeting**, звідтам до **Narcissa Road**, Route No. 4, аж до фарми, де буде стояти вартовий з хоругвою.

Заки пічнеться програма У-країнського Дня, порядок бу-де такий:

1. Збірка всіх товаристь з прапорами, з Филадельфії й околиці пів до другої на фар-мі. .

2. Уставлення хорів з Трен-тону, Филадельфії і Честер, і танцюристів, чверть до дру-гої.

3. Початок програми Украї-нського Дня в другій годині.

Успіх переведення програ-ми залежить вповні від уча-сників. Отже не тратьте нагоди.

Всі на Здвиг Українських На-ціональних Товаристь!

Організація Державного Відродження України.

ВПИСИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ ШКОЛИ В НЬЮ ЙОРКУ.

Найближчого вівторка, 6 вересня 6. р., зачнуться вписи у-країнських дітей до одинокої Української Народньої Школи в Нью Йорку. Вписи переводи-тиме учитель Осип Стеткевич від 6 до 8 години кождого ве-чера в крамниці „Сурма", 103 AVE., A. N. Y. C. Заряд У. Н. Школи просить українських родичів, щоби з цею справою не припізнювалися, бо чим більше дітей буде в тій школі, тим кращу діяльність вона змо-же розвинути. 207,9

УВАГА! МЕНВИЛ, Р. АЙ.! УВАГА!

СЕСТРИЦТВО СВ. АННИ

—: уряджує :—

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 11. ВЕРЕСНЯ 1932

Запрошуємо всіх Українців як з Вунсакет, так і з других околиць. Хто прийде на сей пікнік то певно не пожалує бо буде богато несподіванок. Му-зика добірна під проводом п. Казана. Просимо громадян численно прибути на сей наш послідний пікнік цього року.

В разі негоди пікнік від-будеться в неділю, 18. вересня.

Комітет.

Вердія запросили до одно-го з провінціяльних міст, що-би диригував своєю „Трваі-тою". Верді прислухувався пробі оркестри, вкінці питає:

— Дуже гарно, лише прошу мені сказати, чия то музика?!

Михайло Зощенко.

НОВЕ В МИСТЕЦТВІ.

Є така песа „Хто винен". Не знаєте? Ну, так ось, дуже цікава песа. Раджу піти на неї.

В одній дії там шайка гра-біжників купця ограблює. Ду-же природно виходить. Ку-пець кричить, ногами відбива-ється. Страшна песа. Рішучо підіть подивитися!

Ця песа йшла, між іншим, в Астрахані: Аматори-водопро-відники давали її в клюбі імени Дамяна Бєдного.

А один артист, Чесалкин (може знаєте? Він в астрахан-ській техніці вчиться. Гарний такий хлопець), — так Чесал-кин той грав ролю купця.

Так ось, грає він ролю куп-ця — кричить, себто ногами відбивається, та чує, начебто хтось з аматорів дійсно з біч-ну кишенню його лізе.

Защипив Чесалкин свій сур-дутик.

— Гра — думає — грою, а чогож по кишенях нишпорити?

І сам, розуміється, на бік, від артистів, що грають грабіжни-ків. А ті наступають. Виняли портфель із грішми (18 черві-нців) і до годинника забира-ються.

Ну, самособою, Чесалкин за-кричав тут не своїм голосом. Поліція, мовляв, направду гра-бують!

Із того лише повний ефект. Публика дуже одушевлена в долоні плеще. А купцеві не до публики.

— Останні, — кричать — за-ощаджені направду забрали. Чесно прошу віддати!

Ну, котрі спеціялісти — ба-чать — недобре. Не з песи слова. Суфлер тут із будки ви-лізає.

— Дивися, — каже — справ-ді портфель витягли купцеві.

Опустили завісу. Дали куп-цеві напитися води. Розпиту-ють.

— Та ось — каже — кот-рийсь із аматорів підчас акції портфель витягнув.

Якстій перевели ревізію сер-ед аматорів. Всеодно грошей не знайшли. А порожній порт-фель хтось підкинув за кулі-си.

Докінчив Чесалкин песу зов-сім схвильований та з поро-жнім портфелем пішов додому.

Ця справжня пригода з мис-тецького світа приключилася 4 січня 1925 року.

А зрештою, на культурно-просвітнім фронті все в по-рядку. Діла йдуть, контора пи-ше.

Віддайте, чорти, гроші! Не приносіть приносіть стиду!

Коли є такса на все.

Чорногорський князь Мико-ла (пізніший король) їхав раз селом Івором. Там стрінув старенького Джуріцу Богдано-ва, колишнього „габадахія" (команданта прибічної сторо-жі).

Князь відізвався до нього з коня:

— Добридень, Джуро!

— Не відповім тобі, господа-рю!

— Чомуж ні, бадю?

— Бо не втаксовано. І ста-ренький Джуріца розповів князеві, як йому окружний суд не хотів приняти якоїсь просьби без такси. Князь Микола виняв два наполеони та дав Джурові, щоби заплатив так-су.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

AS A PLAYWRIGHT SEES RUSSIA.

By Elmer Rice.

Despite the preoccupation of the Russian playwright with Communist dogma, the variety of his themes is considerable. Of the three plays I saw in the Mos-cow Art Theatre, one dealt with the civil war in the Ukraine in 1920, one with the problem of the scientist who declines to accept the bolshevist philosophy and one with the resistance of the wealthy peasants to the col-lectivization of the villages. The first of these, a play by Mikhail Bulgakof, called "Days of the Turbins," was banned for several years because of its sympathetic portrayal of a group of anti-Soviet Ukrainians. (The fact that the ban has been removed may be an indication of a more liberal censorship policy). It is a play apparently of considerable li-erary merit and presents, some-what in the Chekhov tradition, a rounded and colorful study of a band of Ukrainian patriots en-gaged in a hopeless struggle for national independence. In the end, of course, the Red Army triumphs — as is did in actuality — and one hears the strains of the "International." But the play is an interesting character study and contains, besides, some ex-cellent scenes of melodrama.

(New York Times,
Sunday, September 4, 1932).

—o—

UKRAINIAN ACTIVE.

Among the various folk art which the International Institute has done much to foster is that of Ukraine. In New Haven there are about 300 Ukrainian families. This group has done much toward preservnig its brilliant folk music. The Ukra-nian Chorus, which sung last Winter at the first concert of the Civic Orchestra has won State-wide renown for singing. Dres-sed in the colorful Ukrainian costumes they sing the old and beautiful songs in true old-world fashion. The Ukrainian church of New Haven has also a fine choir.

At the present time, the folk dances of their native country are being learned by the children of Ukrainians living here. Early in the Spring Vasil Avramenko, the famous Ukrainian dancer and his pupils appeared at the Shubert Theater. He and his dancers toured the country and in Washington especially were given a great ovation.

At the present time Mr. Av-ramenko and his assistant, Mr. Pihuliak, are conducting classes in folk dancing in New Haven and Hartford. Here in New Haven, in the basement of the Ukrainian's church in Park Street two classes, one made up of about 40 very small children and another, and another, an older group of about 20 pupils, dance once a week.

Those who saw the recital at the Shubert possibly did not re-alize that the Ukrainian dances are far from easy. The classes conducted by Mr. Avramenko and Mr. Pihuliak, must master at least 60 steps in addition to a number of far from easy exercises for the hands and arms. Practic-ing without music to a routine that wour make an excellent re-ducing program for over-weights, the classes are preparing for a recital which will be given here in the Fall.

In order to arouse an interest in the needle-craft of Ukraine the International Institute in April sponsored an exhibit of Ukrainian embroideries, linens and costumes in the Public Li-brary. The colection, which wes valued at approximately $1,600 was viewed by many during its stay here and its brilliancy at-tracted considerable attention here.

(New Haven Register,
Sunday, July 17, 1932).

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА БОФАЛО, Н. Й. УВАГА!

ПЕРШИЙ РАЗ В НАС ХОР „БАНДУРИСТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ

— вікограє —

ДВА ДУЖЕ СМІШНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

„ІЦКО СВАТ" І „ВОЄННА ЛЮБОВ"

Комедія в двох відслонах — Комедія в одній відслоні

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

Початок о годині 7.30 вечером — Вступ тільки 25 ц. Діти: 15 ц.

Чесні Громадяни, коли хочете насміятися до сохну, приходіть на ці представлення і приводіть своїх знакомих, а не пожалуєте. 209

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

МОЛОДЕЧА ОРХЕСТРА

ПІД ОСОБИСТИМ ПРОВОДОМ

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

починає свої спільні вправи 17-го вересня ц. р. (в суботу) в годині 10.30 рано на великій салі Українського Народного Дому, 217 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку.

Зголошення приймається в офісі Народного Дому в будні дні від 5. до 6.30 перед вечером, крім того також і в суботу рано від 10.30 до 12. 204-

КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ

Уживайте і жадайте скрізь тільки КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ, найліпше лічиче средство на всякі шлункові недомагання. КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ, зладжений з листя, цвіту і коріння рослин, вливає цілюще на кормові проводи, влекшує працю нирок, печінки і кишок. Має дійсно медичні прикмети, що спричинюють дуже лагідне прочищення шлунка і крови.

КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ є добрий для слабих і здорових, слабі нехай уживають, щоби скоро поздоровіти, а здорові, щоби ніколи не хорувати. Ціна одної пачки 50 центів, 3 за $1.25, 6 за $2.25.

Маємо на складі всіякі лічничі зілля, трави і коріння з цілого світа. Заходіть самі або замовлення посилайте враз з грішми до: 180-

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ХОРІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ.

ЛІЧУ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ.

Шкірні і нервові хороби, загальне ослаблення, шлункові, кишкові і проводові недомагання, легені, бронхіти та інші загальні недуги. Мужчин і женщин лічу успішно модерними й науковими методами. Мої ціни приступні, також можна порозумітися щодо вдоволяючих умов.

X-Рей, екзамінація крови і хемічні спроби.

Вприскування сірчатки і щеплінки.

ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ ДАРОМ:

DR. ZINS 110 EAST 16th ST. N.Y.

медичний практик 25 літ. (между 4-тою Евеню і Ірвінґ Плейс).

ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. ввечір; неділі від 9. рано до 4. попол.

УЧІТЬСЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

коли ви не знаєте по англійськи говорити, так сейчас беріться до науки. — Коли знаєте вже трохи розговоритися, так старайтеся добре опанувати англійську мову. — Пониже подаємо спис словників і підручників, які вам поможуть в науці англійської мови, котрі можна набути в книгарні Свободи:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОВІДНИК: Самоук Тарнавського і Словарь: для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з поданням докладної англійської вимови. II. часть Новий Практичний укр. англ. і англ. укр. словарь. Провідник обнимає 368 сторін великого формату, ціна $2.00

В гарній полотняній оправі 2.50

ПРОВІДНИК 240 сторін, без словарів, звичайна оправа 1.00

В полотняній оправі, без словарів 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНЬКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ, 43,500 виразів, 448 сторін друку з граматикою, абэчуко друкованою і писаною і що найважніше з вимовою англійських слів. Величина і формат словарця 5¼x2¾ цалів. Оправлений в червону магонью імітаційну шкіру, з золоченим гербом України і золотим витиском, — друкований на гарнім папері, а щоби скоро знайти потрібне слово, на то є позбучний реґістер 1.50

Українсько-англійський і англійсько-український КИШЕНЬКОВИЙ СЛОВАРЕЦЬ 1.00

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ в додатком поучень ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗДУЧ. ДЕРЖАВ 75

Українсько-англійський і англійсько-український СЛОВАРЕЦЬ 50

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

The Sport Whirl

By John Solovey.

The approach of the gridiron season always is dreaded by parents — those of foreign nationality are especially awed— whose youngsters can't understand why they shouldn't play the game which through its alleged viciousness, brutality and hazard has been tabbed "membranol mutilation."

This year in particular the ranks of those who cannot get their guardians' consent will be legion. Those possessed with aspirations of becomng tomorrow's "Thorpes, Granges or Booths" will have carry along without the happy knowledge that their playing is quite O. K. with the mater and pater.

Unquestionably, this is where the older persons obviously make their most lamentable error. Football isn't half as dangerous as some picture it to be. Injuries, for the most part, have stricken only over-enthused college players who are giving their utmost for dear old alma mater or for an appreciable monetary remuneration.

Last year over two score were killed while indulging in the pigskin pastime. Of this number only three or four deaths can be attributed directly to the viciousnes of the game. Others resulted through lack of proper equipment, failure to take care of slight wounds and the absence of coaches or trainers. Two were killed playing "two hand touch" on the streets, yet these cases were tabbed against the game when so-called reformers tried to spell its doom.

As previously mentioned, foreign born parents especially are fearful when their high school freshman timidly asks, "Can I try for the schoolball team?" Unless their physical appearance is so unusual that the game will be harmful, boys reaching their sixteenth year should be permitted to play.

The modern game has been altered considerably so that the danger of injury has been eliminated to a minimum. Changes protecting the players have been instituted and upon these I will write more in detail in later column.

If your son wants to play football acquaint yourself with the coach and the other players. Incidentally, do not permit him to play in independent ball because there is where the greatest danger lurks. Improper equipment and absence of coach or overseer oftentime proves fatal.

Football not only develops a boy physically but builds him up mentally and morally. The youngster learns the value of cooperation and the neccesity of perfect co-ordination from the game. It develops leaders; and our nation in America is sadly lacking this group of men.

The game offers opportunities to persons who understand it thoroughly and can impart the knowledge to others. Professional footballers realize enourmous salaries and high school players with exceptional ability are rewarded with scholarship to colleges.

In the past Ukrainians have had little representation in college and professional football ranks. An Ukrainian lad, whose names eludes my mind at this time, showed promise at Rutgers last year and may earn a varsity post at the New Brunswick institution. Another, who changed his name an unrecognizable degree, is a stalwart linesman who will likely earn a line position with the University of Missouri eleven.

Publicity matter sent out to the Chicago Bears, a team with wide range of nationalities, informs that a John "Chuck" Roman, a product of Pittsburgh gridirons, is an adroit end as ever helped flanked the team's forward wall. Whether this is just publicity propaganda or the truth only the press agent can say.

A dearth of material claiming Ukrainian origin is present in high school circles in Jersey City, Newark, Irvington, Summit and New York. Undoubtedly this is true in other cities. If so, the writer would appreciate a note or two concerning these gridsters.

Scattered throughout Connecticut there are, I am informed, several Ukrainian football clubs ranking in class from light midget to semi-professional. The progress of these teams would interest our sport lowing people and the "Svoboda" welcomes "write-ups" about these organizations.

Before bringing the column to a close I want to draw to your attention the strange case of John Szymansky, whose recovery from a football injury is eclipsed only by the moon's recent obscuration of the sun as a phenomenon.

Szymanski was so seriously injured last year in the Fordham-Bucknell game that medical men had given up his case as hopeless. He was paralyzed and it was only a matter of time before he died. But a strange metamorphosis developed which gave full recovery to the 21-year old Fordham football player and ultimately may result in his becoming a priest.

Someone started a novena, daily prayer for nine days, to Catherine Tekawitha, an Indian maiden who lived in New York state about two centuries and a half ago who was reputed to bring marvelous cures to those who prayed to her.

At the conclusion of the novena Szymanski was cured; his sense of taste and smell returned and now he is as fit as he was before the casualty. Certainly a strange phenomenon.

ТЕЧЕ РІЧКА КРІВАВАЯ.

(Українським хруням в альбом).

Тече річка крівавая аж ген до Варшави;
Там Пілсудський нарід лупить, добиваєсь слави.

Бідний нарід терпить горе, бо поля не має;
Лишилося по корові й ті жиди забрали.

Жиди взяли всі корови, Ляхи — наші діти,
Ой якже нам, милі браття, на цім світі жити?!

Ой зійдімся, браття рідні, до одної хати
І там будем промишляти, як злидні прогнати.

Як вдаримо горем в землю, горе вже не встане,
Ой тоді нам, брати мої, свобода настане.

Ой на селі свиня здохла. Щоб з нею зробити?
Треба ковбас наладнати й хрунів запросити.

Хруні наші, панські слуги, ой бийтеся в груди,
Бо вже більше на виборах ковбаси не буде!

В Америці з ковбасами й поганим „муншаєм"
Сварімося і бемося, де тільки буваєм.

Схаменіться, милі браття, час вам розум мати,
Бо ще будуть ваші діти з вас самих сміятись.

А. Л.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Грета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ И ПИСЬМІ.

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40.	40
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін.	1.00
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича зладив Омелян Попович, сторін 96.	65
Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського.	75
Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського	65
Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

потребує дівчат до домашнього занятя. Добра платня. Голоситися до:

TOMKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY,

3. St. Mark's Place, New York, N. Y.

(cor. E. 8th St. & 3rd Ave.) 207-9

ІСПИТОВАНА ДЯКОУЧИТЕЛЬКА з довголітньою практикою, пощукує посади дякоучителя або учительки Народної Школи. Провадить взорцеву школу дітей, хор, режисерує представлення і уладжує концеси. Голошення слати на адресу: DCZYTEL (CH.), c/o SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City, N. J. 209-211

ПОШУКУЮ дівчини або вдови до заряду дому на фармі. Прошу голоситися на адресу:

DAN SLOZAT

Zapyville Sta., Pa. 209

НА ПРОДАЖ ФАРМА

63 акри, вся машинерія, 5 дійних коров, 2 яліовки, 2 коні, кури, індики, овочевий сад, ліс, потік плине через фарму, два доми, фарма вся засіяна. Все продам за $3000, мало сплати.

MARY HOYNACKI

R. D. 1. Bath, N. Y.

4 КНИЖКИ ЗА ОДНОГО ДОЛЯРА.

Укр. Анг. Словарець 6000 слів	75 ц.
Великий Сонник з вужарами	40 ц.
Пісні Щирої Любови	50 ц.
Романтичні Вірші Д. Загарячка	25 ц.

Все за один долар. Наша пересилка даром дістанете всі найновійші матеріяли на книжки, ноти, інструменти. Долар вприлаїть в листі. Адресуйте:

UKRAINIAN BOOK CO.,

103 Ave. A, New York, N. Y.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядінем обстрагів нерухомих, контракти купна і продажі; переправоджує спадкові справи; полагоджує старокрайні патентові і прочі справи.

ЧЕЛЕСЬ БУЙ ШИКАТЬ

Columbia

10 РЕКОРДІВ 10 COLUMBIA ЗА $3.50.

З НАГОДИ ПЕРЕРІБКИ НАШОГО СКЛЕПУ ПОНИЖЧІ РЕКОРДИ ПРОДАЄМО ПО 35 ЦЕНТІВ.

Менше як 10 не висилаємо.

27020	Щасливий і Веселий, вальс.
27043	Ой від вишневого — спів.
27048	В хаті свекрухи.
27057	Соколи, соколи — спів.
27077	Пішла мати на границю — комічна.
27098	Чорні очи, ви терен — спів.
27092	Родимий краю — спів.
27102	Думка і коломийка — танці.
27103	Віду сіль купила — спів.
27105	Їхав на ярмарки — спів.
27112	Як я збирався до Америки — комічна. Спів і гармонія.
27118	Погарні дівки. — Ланцманка — спів.
7125	Верховино. — Де Дніпро наш — хор.
27136	Тавд її долі. — Карі очи — спів.
27133	Об летіли бі гуси — спів — бартон.
27142	Допитався.—„Ват ду ю сей" — ком
27147	Пожарніка наша дока — спів.
27155	Було тай нема — комічна.
27173	Старосвітська коломийка — танець.
27174	Толока. — Зводники — комічна.
27180	Пісня про жовніра — спів.
27184	Любода. — Пристрій — комічна.
27198	Жниво. — Бував здорова — комічна.
27185	Кажуть люди — За горами — спів.
7194	Віють вітри.—Ой там у лісі — сопран
27199	На калиновім мості — спів — бартон.
27203	Веселе з Пенсилевії — сценка.
27211	Два виборний — комічний дует.
27229	Фмак. — Вагонетка — спів — сольо.
27230	Балаумти. — Порошуи — трио.
25263	Похорон жовніра — комічна.

РЕКОРДИ ДО ТАНЦІВ АВРАМЕНКА:

27252	Аркан—Козачок.
27253	Гопвітер—Гопак.
2754	Журавель—Катерина.
27255	Гопак кодом—Гайвка.

Всі рекорди гарантовані, нові, найновішого виробу. Пишіть сейчас! Напроживши на один місяць. Замовлення разом з грішми посилати на адресу: 180-

SURMA BOOK & MUSIC CO.,

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.

ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B.

NEW YORK, N. Y.

(между 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-5628.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАЙМАЄЛЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

„СВОБОДИ"

УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість Книгарні $18.812.78.

Пишіть до найновішої ціни-

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ.

(45)

Тарзан переконався, що він не знайде тепер виходу з цієї долини. Треба вертатися тією дорогою, якою він прийшов сюди. Тому він рішив вернутися до селища дикунів, щоб узяти з собою Ла. Коли Тарзан прийшов до селища, то йому відразу, впало в око, що тут панувала тишина. Здавалося, що все селище вимерло. „Що таке? Що сталося?" — роєм забігали думки в голові Тарзана. Він поспішив перескочити через паркан.

Тут він підходив до кожного куріня-дзвона, викликаючи когонебудь, щоб обізвався та все було тихо. Він не міг навіть пізнати того куріня, де була Ла, бо лиина звідти вже була відчеплена й годі було догадатися, де вона була. Тарзан звернув увагу, що один такий курінь трохи похитується. Очевидно, там хтось був. Тарзан підбіг до нього й голосно почав гукати, але відповіди не було. Лише видно було, як курінь ще більше захитався.

„Гей, хто там! Озвися!" Відповіди не було. Саркастична усмішка промайнула на лиці Тарзана. Він дістав з піхви ніж і вложив його між зуби. Потім підскочив, що було сили, вгору й ухопився руками за край куріня. Обережно підвівся на руках і загляну до середини. Тут він побачив людину, що перелякано ховалася в кінці. „Де всі інші?" — запитав Тарзан. „Їх забрали Болгани!" — відповів перелякаий жіночий голос.

„Як це сталося? Де Ла? Хіба її також забрали?" — запитав Тарзан. „Болгані знайшли в себе біля брами труп убитого їх післанця, що був післяний сюди. Тоді вони всі напали на наше селище й катували всіх жінок, мужчин та дітей. Тепер вони всіх їх забрали й пігнали десь геть, а з ними й Ла" — розповідала перелякана жінка. „Я сама не знаю, як сталося, що мене не захопили!" Тарзан стояв дуже задуманий. Що тепер робити? Як відплатити за це Болганам та як рятувати Ла?